

U n i r e a

ZIAR NAȚIONAL COTIDIAN

Veniți la Alba-Iulia!

Frați Români!

Când dăm mulțămite Marelui Dumnezeu, că după patru ani și jumătate de cumplit războiu, la care au luat parte aproape toate popoarele pământului, a ieșit dreptatea biruitoare, și prin ea s'au eliberat zeci de popoare din jugul sclăviei se-lare, un cuvânt mai avem cătră voi frați Români!

Veniți cu toții la **Marea Adunare Națională**, care se va ține în 1 Decembrie a. la orele 10 a. m. în Bălgăradul lui Mihăiu Viteazul.

Veniți cu miile, cu zecile de mii!

Lăsați pe o zi grijile voastre acasă, căci în această zi vom pune temelie unui viitor bun și fericit pentru întreg neamul nostru românesc.

E ziua, când noi Români din Ungaria și Transilvania să spunem pe față înaintea popoarelor lumii, că ce voim? Toate popoarele fostei monarhii Austro-Ungare și-au spus deja cuvântul, că scăpând din jugul străin, ce vor să facă după aceasta? Cehii și Slovacia au declarat, că vreau statul lor independent, Slavii de sud, Croații și Sârbii cer alipirea lor la țara mamă, care e Serbia, iar alte popoare pretind independența, care le-o dictează interesele lor naționale.

Rămâne, ca și noi Români din Ungaria și Transilvania să ne spunem cuvântul. Mai dorim oare să rămânem sub stăpânirea ungurească, ori vrem să ne unim cu frații noștri din Țara românească, din Bucovina și Basarabia, cu cari împreună să formăm un stat românesc pe întreg pământul acesta binecuvântat, lucrat de părinții și moșii noștri și răscumpărat de atâtea ori prin sângele fiacșilor noștri pieriți în războaie.

Frați Români! Popoarele mari ale lumii, Francezii, Americanii, Englezii și frații din Italia, cari au dus steagul dreptății la biruință, ne chiamă, ne întreabă:

„Iată noi vrem să vă facem dreptatea pe care o doriți. Vreți să fiți stăpâni de aci încolo peste soartea și pământul vostru, ori sunteți mulțămiiți cu soartea de mai înainte?”

Veniți să dăm răspunsul! Ochiul tuturor popoarelor sunt ațintiți asupra noastră. În Alba-Iulia vor fi dimpreună cu voi toți fi aleși ai neamului nostru din Ungaria și Transilvania.

Veniți în bună rânduială, fiecare comună grupată în jurul steagului propriu. Păstrați ordinea, ca și în chipul acesta să dovedim lumii, că suntem vrednici, de soartea ce ne vom crol.

În haine de sărbătoare, sub falfăirea flămurilor noastre naționale, cete de cete, să intrați în bătrâna cetate, atât de bogată în monumente de glorie și suferințe de ale trecutului nostru.

E ziua când se va hotărî asupra sorții noastre pentru o veșnicie.

Veniți și jurați, că nedespărțiți vom fi și uniți rămânem de aci înainte cu frații noștri de pe tot cuprinsul pământului românesc, sub una și nedespărțită cărmuire, așa dupăcum au spus-o de curând aleșii neamului nostru într'o serisoare adresată popoarelor lumii:

„Națiunea română din Ungaria și Transilvania speră și așteaptă, că în nizuința ei pentru libertate o va ajuta întreg neamul românesc, cu care una voim a fi de aci înainte în veșnicie.”

Trăiască România mare, Trăiască neamul românesc!

Dumnezeu cu noi!

Blaj, la 24 Noembrie 1918.

Conziliul Național Român.

Adeziunea Episcopilor români la Conziliul Național Român

Marelui Sfat al națiunii române din Ungaria și Transilvania
în Arad.

Războiul mondial a scos la iveală principiul social atât de creștinesc, că fiecare popor are pe viitor dreptul a dispune liber asupra sorții sale. Noi subsemnații episcopi ai bisericii ortodoxe-române și gr.-bat. române — avem firma convingere, că interesele de viață ale neamului românesc, ai cărui păstori sufletești suntem, pretind ca un categoric imperativ — înfăptuirea acestui drept de liberă dispunere și față de neamul nostru.

Dreptul acesta se va realiza numai dacă națiunea română va fi guvernată de fiii ei.

Dreptaceea declarăm: că recunoaștem marele consiliu național român de reprezentant și conducător politic al națiunii române din Ungaria și Transilvania, simțindu-ne îndreptățiți și îndatorați — ca fii credincioși ai națiunii noastre — a conlucra din toate puterile la intruparea aspirațiilor noastre naționale.

În ziua Sfinților arhangeli Mihail și Gavril 1918.

Dr. Demetriu Radu
episcop gr.-cat. de Oradea-mare.

Ioan I Papp
episcop ort.-român al eparhiei Aradului,
totodată și locțiitor de mitropolit.

Dr. E. Miron Cristea
episcop ortodox-român al eparhiei
Caransebeșului.

Dr. Valeriu Traian Frentiu
episcopul Lugojului.

Dr. Iuliu Hosszu
episcop român gr.-cat. al Gherlei.

Circulara

P. S. Părinte Episcop Valeriu Traian al Lugojului.

„Foaia oficială» a diecezei de Lugo, publică într'un recent număr extraordinar, alături de Convocarea C. N. R. din Arad pentru adunarea rațională din Alba-Iulia, următoarea:

Iubiților Frați!

Marile evenimente și frământări istorice ale zilelor, ni-au adus momentul fericit dorit de veacuri de cătră toți fiii neamului românesc, ca despre soartea noastră noi și numai noi înșine, membrii ai națiunii române să hotărîm.

Armatele, cari au ieșit învingătoare din războiul acesta, au adus în lume și învingerea morii a dreptului și a dreptății față de oprirea politică, culturală și economică de până acum, smulgând puterea din mâinile stăpânilor din trecut și dându-o în mâinile popoarelor, ca să declare libere în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, care e dorința lor.

La declararea voinței noastre, ne invită azi în apelul de sus marele Sfat al Națiunii Române, forul cel mai înalt și singur competent de-a ocărâni trebuirile, cari ne privesc pe noi, națiunea română din Ungaria și Transilvania.

Când cu mare bucurie sufletească vă vestesc aceasta, pentru a nu întrelăsă nimica ce este de lipsă și de folos, ca aceasta primă adunare mare liberă a noastră să fie cât mai măreață și să exprime în mod cât mai demn voința genuină a națiunii române, deoarece acum ori nici odată avem să ne croim o altă soartă, o soartă mai bună, un viitor mai strălucit, vă rog, iubiți frați, și vă îndemn eu toată înzistința și dragostea mea părintească, ca având în vedere îndrumările marelui Sfat al Națiunii Române:

1. Toți purtătorii oficiilor protopopești să-și țină de stântă

datorință a lua parte la aceasta adunare națională;

2. Celea două reuniuni învățătoarești să-și aleagă câte 2 delegați;

3. Toți parohii să se îngrijească de alegerea delegaților reuniunilor (de cant și pie) din parohiile lor;

4. Toți preoții să ia parte la organizarea alegerilor de delegați după foștile cercuri electorale, iar unde din orice motiv acești delegați n'ar putea fi aleși să insiste ca fiecare comună să-și trimită câte un delegat al său la adunare;

5. Atât frații preoți cât și credincioșii să fie indemnati a lua parte la adunare în număr cât mai mare, chiar și în cazul când nu ar fi aleși de delegați;

6. Spre a delătura orice pedecă din cale prin aceasta pe ziua adunării desleg în virtutea puterii mele arhieresti deoparte pe frați preoți, cari i-au parte la adunare și nu pot celebra acolo, dela datorința lor de-a sluji s. liturghie, iar pe credincioșii participanților dela ascultarea ei în ziua numită;

7. Cei impedecați a lua parte să salute în scris sau telegrafic adunarea, să adereze la hotăririle, ce se vor lua, și adunându-se în biserică să invoace venirea darului Spiritului Sfânt asupra Adunării Naționale ca să se aducă cea mai fericită hotărîre pentru viitorul iubitei noastre națiuni române.

Darul Domnului și Dumnezeului nostru să fie cu voi cu toți. Amin.

Lugoj, din ședința consistorială, ținută la 23 Nov. n. 1918.

Episcop Valeriu Traian.

Barbarii jandarmărești.

— Dia Turda. —
— Un preot român și țerani împușcați de jandarmi. —

Precum și în alte ținuturi așa și în Turda s'au constituit românii în senat național românesc, și au început cu organizarea comunelor. Ua fapt dureros s'a întâmplat în Surduc — niște gardiști din Iara au pușcat pe un soldat de român iar protopretorele Eekhardt diu Iara a pușcat patru oameni în Filea da sus — s'a introdus cercetarea cazurilor.

Un fapt și mai dureros s'a întâmplat și în Cristiș. În ziua când a izbucnit revoluția au năvălit niște prăpădiți în magazinele de bucate ale bereriei Mendel, a doua zi au mers gendarmi să cerceteze cazul și au pușcat fără nici o judecată patru oameni dintre cari doi au fost pușcați acasă la ei în curte fără nici o vină. Cazul acesta a produs o iritație mespusă

în jur și la rugarea senatului maghiar din Turda, sau dus ca exmiși ai senatului român Dni Dr. George Popescu, Dr. Aug. Rațiu și Dr. Vasile Mureșan, a a conetituit senatul și garda națională română.

La vorbirea plină de avânt a Dlui Dr. Aug. Rațiu a răspuns preotul Ioan Opreșiu că se vor îngriji de ordinea și liniștea tuturor. La sfârșitul adunării a venit încredințatul fabricii Mendel și a promis că va da momentan celor lipsiți bucate și alimente, iar victimelor respective rămășițelor lor le-a dat câte o mie coroane. Oamenii au rămas lângă biserică și preotul a început a conseric pe cei lipsiți. Abia s'au depărtat iubiiții nostri delegați, au sosit două trăsuri cu jandarmi, — s'au dat jos și au început să strige „oszolj“ și să deie cu patul pustii în oameni, unul din poporeni a cutezat să le spuie, că ei s'au adunat la conchemarea conducătorilor nostri. Jandarmii la asta au răspuns cu aceea, că au dat o salvă în poporul pacinic și un glonj a ucis pe preotul Ioan Opreș și alți trei oameni.

În urma intervenției senatului național român — s'a ordonat retragerea tuturor jandarmilor din comunele românești.

Ar fi chiar vremea să se sfârșească pe deplin domnia împăraților noștri satrapi — acum în era nouă a libertății noastre naționale.

Turda, 18 Nov. 1918.

Cu stimă:
Dr. I. Pop.

Nr. 175—918.

Comunicat oficios.

Garda națională din Blaj face cunoscut, că toți ficiorii români foști soldați și născuți între anii 1895—1900 pe teritoriul comunelor din cercurile pretoriale Blaj, Uioara, Hususău, Iernot și Diciosânmartin, de pe teritoriul pretorial dela Teiuș cei din Mihalț și Obreja, de pe teritoriul cercului pretorial dela Vizocna cei din Presaca, Doștat, Păuca, Bogat și Ungurei, în sfârșit de pe teritoriul cercului pretorial dela Aiud cei din Ocișoara, Odverem, Ciuguzel, Asinip și Hopârta, sunt datorii a se prezenta fără amânare la Blaj în adjutantură (edificiul internatului de băți) la asentare, obligați fiind toți cei aflați de apți să facă serviciu de legionari, după ce la caz contrar vor fi înrolați în regimentele maghiare.

Obligamentul de serviciu ține 1/2 an. Legionarii asentați primesc întreg echipamentul și îmbrăcămîntea militară, iară albituri. Primesc afară de aceea alimentarea, cortelul în casarmă

și solda de 10 (zece) coroane la zi.

Se atrag atențiunea celor ce vin la asentare, să se provadă de acasă cu alimente (merinde pe 2 zile; după ce vor fi aflați de apți pentru serviciul de legionar, vor fi reținuți în casarmă (edif internatului de băți).

Gardele naționale sâtești, începând cu ziua de 21 Mov. n. a. c. se plătesc din arunc comună. Ficiorii din contingentele mai sus amintite (1895—1900) nu pot fi înrolați în gardele naționale sâtești, ci au să se prezinte la asentare.

Numărul gardiștilor dela sate se reduce la 4—12 oameni de încredere, iar armele întrecătoare sunt a se aduna din partea sfaturilor naționale sâtești și a se restitui fără amânare Consiliului Național din Blaj.

Blaj, la 26 Noemvrie 1918.

Comanda Patalionului II.
a Legiunei române
din Alba-Iulia.

Informațiuni.

* **Consiliul Național Român**, secția Săpânța, sa constituit în 22 crt.

Secția *Carai-mari* s'a constituit în 18 crt. pe cum urmează: Preșeinte: Romul Marhiș; vicar, Carai, v.-preș. Dr. Cornel Popp, avocat, Carai, notar: Demetriu Coltău, dirigentul filialei „Bihoreana“ din Carai, Membri: George Mureșan protopop, Martinul-Mic, Alexa Pop, protopop, Sănișlău, Andreiu Bogdan, protopop, Portelec, Corneliu Abrudan, paroh Resighea, Ambroziu Nicoară, învățător, Carai, Alexandru Seucan, cassar, Carai, Valentin Vanca, mașinist, Carai, preoum și din 11 comune române cercuale încă câte un reprezentant din popor. — S'au mai format apoi deosebit și consiliile comunale cercuale. Parohul din Resighea: Corneliu Abrudan după o vorbire frumoasă și înălțătoare a cetit jurământul, care cu o bucurie și însuflețire mare l'au depus toți

cei prezenți în număr mare pentru Consiliul Național Român Central, jurându-i fidelitate, solidaritate și supunere.

* **Presa franceză** nu are nici un cuvânt de măgulire pentru „republica maghiară“.

* **Armata română** va ocupa cele 26 comitate cerute de Consiliul Național din Arad.

* **Sârbii** înaintează tot mai adânc în Ungaria de miază zi.

* **În Zagreb** s'a proclamat Statul Unitar al Slavilor de sud.

* **Pertractările de pace** se vor începe la sfârșitul lunii Ianuar.

* **Sâmbăta mare** a fost reocupată de Boemi.

* **Ziare noui**: Au mai primit la redacție: „Triumful nou“ toaia soldaților români, apare săptămânal. Redactor Filimon Taniac (Viena).

„Țara Hațegului“, apare săptămânal în Hațeg. Redactor Leon I. Manu.

* **Pentru fondul vidno-orfanal** a conferit Mihail Mărieșan preot în Beica română 10 cor. întru amintirea neuitatei sale fecce Emilia.

* **Contribuiri** pentru nrii de propagandă ai „Unirii“ (Cont. Dr. Valeriu Traian Frențiu, episcop, Lugoj cor. 100—, Dr. Liviu Dan, avocat, Moci cor. 30—, Ioan Sonea, protopop, Reteag cor. 20—, Petru Domsa paroh, Suatul unguresc cor. 20—, Alexandru Viciu, propr., Nirațeu cor. 10—.

Necrolog.

† **Longin Corcheș** preot cat. în Roșia după scurte, dar grele suferințe, împărtășit cu sfințele Taine, a încetat din viață Marti în 12 Noemvrie 1918 la ore a. m. în al 30-lea an al căsătoriei și în al 7-lea an al fericitei sale căsătorii și preoții.

† **Victor Lupu Hosszu** stud. med., jertfă a boalei spaniole în 17 l. c. după suferință de 3 zile a trecut la cele vecinice în Cluj, în etate de 20 ani.

În veci amintirea lor.

MAI NOU.

Armata română a pătruns în Sighetul Marmăției, pe valea Someșului până la Năsăud și Bistrița. — Pe mâne se așteaptă intrarea în Csikszereda. — Intreaga armata română e deja la granită. — Ocuparea întregii Transilvanii e chestie abia de câteva zile.

Proprietar și Editor:
Consiliul Național Român din Blaj.
Redactor: Ovidiu Hulea. — Administrator: Nicolae Negruțiu